

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Handwritten: *Handwritten ED 14*

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 8. Stockholm den 22 Februari 1912. 5:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " . . " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	---	---	--	--

Agnes Branting

50 år.

AGNES BRANTING.

"Minnen från en studieresa" — den omfattade Norge, Danmark, Schleswig-Holstein och staden Hamburg — publicerad i Meddelanden från Svenska Slöjdföreningen, år 1899, skrifer Agnes Branting: "Jag har funnit, att ingenstädes möter man en sådan mångfald olika arter och tekniker, ingenstädes så växlande färgsammansättningar som i Sverige, och jag har lifligare än någonsin fått intryck af hvilken skatt vi verkligen äga i vår traditionella svenska folkkonst, hvilket ansvar vi bära icke allenast att skydda och bevara densamma, utan att bära den framåt, att utveckla den och göra den ännu långt mer betydande för hela vårt folk."

Med rätta betrakta vi nu med verklig nationalstolthet vår "moderna" textilkonst; vid internationella täflingar och af fackmän har den vunnit erkännande såsom ursprungligare i sina motiv och rikare i sin utveckling än någon samtida sådan.

Med historien om vår stilkonsts renässans är Agnes Brantings namn på det intimaste förbundet. Handarbetets Vänners direktis vid mycket unga år, blef hon tidigt den förnämsta bäraren af genna förenings sträfvanden att gjuta ny lifskraft i hemslöjden och att på grunden af textilkonst och konsthistorisk bildning söka reformera hemmets textilier och traditionellt utveckla vår kyrkliga textilkonst. Och under Agnes Brantings direktisskap —

som varade tretton år — eröfrade Handarbetets Vänner sig såväl i Sverige som inför utlandet sin position af konstanstalt af högsta rang.

Endast den som själf varit i tillfälle att på nära håll följa de ledande krafterna i kvinnornas arbete inom konst-industrien, synnerligast under åren 1880—1900, kan hafva insikt om hvilka kraf som ställdes på dem af arbetsall-var, organisationsförmåga, energi, uthållighet och aldrig sviktande vilja att trots dagens tunga följa arbetets snabba utveckling med motsvarande fackutbildning och konstnärligt framåtgående. Ekonomien var alltid trång och krafterna måste alltid till fullo utnyttjas.

Detta oaktadt anser Agnes Branting, att hennes konstnärliga arbetsväg för henne varit ovanligt väl tillrättlagd och att hon har detta lyckliga förhållande att tacka för hvad hon ägt och äger af andlig spännkraft och harmoni. Hennes mor, tidigt änka, satte kunskap och bildning mycket högt; intet offer var för stort, när det gällde hennes dotters uppfostran och utvecklingen af den-anas anlag. Redan innan hon var fullt färdig med sina konstnärliga studier, blef hon destinerad till Handarbetets Vänners direktis och fick härigenom ett bestämdt mål för utvecklingsarbetet. Sin första stipendieresa för att i Tyskland studera kyrklig konst gjorde hon i sällskap med fröken Molly Rothlieb, som ägde en för sin tids kvinnor ovanligt fin bildning. Senare hade hon lyckan att komma in i flera för henne betydande kretsar, där man förstod hennes intressen och arbete. Kungl. Kommerskollegiestipendiat en mångfald gånger blef hon satt i tillfälle att göra resor i Tyskland, till Paris, södra Frankrike, Italien, Budapest och Wien. — I Budapest höll hon 1909 på officiell inbjudan föredrag i därvarande museum öfver svensk textilkonst.

1906 erhöll Agnes Branting Litteris et Artibus och blef vid världsutställningen i Paris 1900 officier d'Académie.

År 1904 — sedan hon någon tid förut lämnat Handarbetets Vänner — stiftade Agnes Branting gemensamt med fru Mimmi Börjeson och fröken Sofia Gisberg textilanstalten Licium med kyrklig och heraldisk textilkonst som specialitet. En konstart sådan som paramentiken är och måste vara starkt beroende af traditionen. För att inom detta område kunna åstadkomma något likvärdigt eller bättre än hvad äldre tider mäktat, är det nödvändigt att äga utom de för konstnärlig verksamhet i allmänhet nödvändiga egenskaperna jämväl kännedom om hvad som fordom åstadkommits. Licium är i detta afseende — jag citerar en facktidsskrift — synnerligen väl utrustadt: här finnas både den konsthistoriska bildningen, den konstnärliga skaparförmågan och den tekniska skickligheten. Gustaf Wasakyrkans tre antependier äro utförda genom Licium, och denna anstalt har under de senaste åren skrudat en ansenlig mängd kyrkor. Den heraldiska textilkonsten har i våra dagar, då organisation är tidens lösen, gifvetvis en betydelsefull uppgift, och Licium har också fått utföra ett icke obetydligt antal fanor och standar. Bland dessa bör här särskildt framhållas kvinnornas rösträttsbanér, som vid rösträttskongressen i Stock-

holm sistlidna vår med stor högtidlighet invigdes. För öfrigt sysselsätter sig Licium med alla slag af textilier af heminredningskonst, såsom tapeter i haute-lisse, mattor, möbelklädsalar. Hela Liciums produkt bär prägeln af en konstnärlig förnämitet och målmedveten säkerhet, som utan tvifvel ej i ringa grad har sin grund i Agnes Brantings nära bekantskap med äldre tiders textilkonst. Kvaliteten af hennes kunskaper därvidlag framgår osökt vid en överblick af hennes facklitterära produktion och hennes ställning som sekreterare i föreningen Pietas, som för en del år sedan kom till stånd genom fru Anna Wallenbergs mecenatskap. Föreningen har till syfte att genom konservering, ej restaurering, rädda gamla kyrkliga textilier. Uppslaget till föreningen gafs genom den stipendiestudieresa som Agnes Branting 1907 företog i Sverige för att studera vår kyrkliga konst och som omedelbart följdes af ett uppdrag af domkapitlet i Uppsala att ordna och katalogisera Uppsala domkyrkas klädkammare. Af Agnes Brantings facklitterära produktion må nämnas: Textilkonst i Vadstena kloster och kyrka; Folkungabrodier; Muhamedansk konst (Svenska Slöjdföreningens Tidsskrift); Knytning, knyppling och sprongning; Medeltida stola med knypplad ornering (Fataburen, Nordiska Museets publikation); Några meddelanden om svenska mässkläder (Fornvännen, meddelanden från K. Witterhets-, Historie- och Antikvitets Akademien); Drottning Margaretas klädning. En resande svensks anteckningar från Danmark 1659 (Ord och bild); Prydnadssöm (Publikation af Aftonbladet och Dagen). — Som medarbetare i Svenska Dagbladet har Agnes Branting skrivit åtskilliga artiklar om hemslöjden, samt anmält böcker inom facklitteraturen. I dagarna har från Norstedt & Söners förlag i illustrerad praktupplaga i tysk öfversättning — för att till utlandet sprida kännedom om vår gamla kyrkliga textilkonst — utkommit *Das goldene Gewand der Königin Margareta in der Domkirche zu Uppsala*. Under arbete i liknande upplaga är *Liturgische Gewänder in Schweden*.

Föreläsningar öfver textilkonst på olika områden har Agnes Branting hållit flerstädes i Sverige och föreläser nu i konsthistoria och textillära två gånger i veckan i Lundinska slöjdseminariet.

I dessa dagar fyller Agnes Branting 50 år och har därmed uppnått den höjdpunkt, från hvilken man gärna ser ett lif i perspektiv. En tidigt förnummen begåfning, senare lyckligt utvecklad, är det utan tvifvel som hos henne frigjort det väsentligaste i personligheten och gifvit den sin fasta form. Och detta är väl undermeningen i Agnes Brantings uttryck, att hon varit "omedvetet målmedveten". För hennes instinkt har så att säga arbetslinjen alltid funnits fullt klar, något för hvilket hon säger sig icke kunna vara nog tacksam. En kraftig och betydande insats har hon gjort på sitt arbetsområde och därvid varit en flitig kunskapare, för hvilken bildning och kulturell utveckling varit höga lifsvärden. En obruten kraft är hon alltjämt och finner säkerligen ännu mycken afrösningsjord på sitt vida arbetsfält.

Bertha Hübner.

Äktenskap och kvinnliga statstjänster.

I tvenne föregående nummer, 5 och 7, har Dagny gifvit en exposé öfver statens kvinnliga biträdens lönefråga sådan den i sin helhet föreligger till riksdagens afgörande. Härvid har också redogjorts för såväl de motioner i ämnet, hvilka väckts af hrr Kronlund och Carlsson i Herrljunga, som för statsutskottets utlåtande öfver principbestämmelserna och den motion af hr Lindhagen, hvartill dessa gifvit anledning.

Redan den 14 febr., i sammanhang med behandlingen af andra hufvudtitelns ordinarie anslag föllo talmännens klubbor för 1912 års riksdags första beslut angående de kvinnliga biträdena. Det gällde denna gång principbestämmelserna, hvilka afgjordes i öfverensstämmelse med statsutskottets förslag. Riksdagen har härmed fastställt en från 1910 års riksdagsbeslut afvikande gynnsammare fördelning af normalaflöningens lön och tjänstgöringspengar till resp. 700 och 350 kr., att tillämpas dels för de verk, där tjänster enligt normaltypen (1,200—1,600 kr.) redan äro inrättade, dels naturligtvis också för de 21 nya biträdesbefattningar med normalaflöning, som nu beslötos för rikets hofrätter med 10 för Svea hofrätt, 7 för Göta hofrätt och 4 för hofrätten öfver Skåne och Blekinge. För de båda sistnämnda verkens biträden minskas aflöningen med 150 kr. genom ortstilläggets bortfallande. Herr Lindhagens motion blef däremot, trots motionärens ifriga försvar, afslagen och därmed icke blott ett tredje ålderstillägg af 200 kr. till normalaflöningen utan äfven framställningen om borttagande af punkterna 6 och 7 i principbestämmelserna. Försöket att höja normalaflöningens slutbelopp rönste således nu samma öde som 1910 års riksdag gaf herr Ernst Beckmans motion om 1,800 kronors slutlön. Det är gifvet att denna utgång var en missräkning. Men man har så mycket större rätt att vänta, att normalaflöningens otillräcklighet skall med så mycket större nödvändighet inskränka gränserna för dess tillämpning till förmån för den högre lönegrad (1,600—2,000 kr.), som det är anledning hoppas att riksdagen i år kommer att fastställa.

Hvad slutligen angår punkterna 6 och 7 i principbestämmelserna, hade statsutskottet gifvit dem följande formulering, som beträffande punkt 7 något afviker från Kungl. Maj:ts förslag:

6:o) gift kvinna må till biträdestjänst befordras allenast efter af Kungl. Maj:t på framställning i hvarje särskildt fall lämnadt medgifvande;

7:o) där kvinnlig innehafvare af biträdestjänst ingår äktenskap, skall hon icke vara skyldig att af sådan anledning afgå från tjänsten, därest icke vederbörande öfverordnade myndighet med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande finner det nödigt.

Tre reservanter, hrr biskop Billing, grefve P. O. L. Klingspor och Persson i Stallerhult, hade ansett att i anledning till löneregleringskommitténs förslag punkten 7 borde få följande lydelse:*

*) Genom felaktig notis i dagspressen uppgafs i Dagnys förra nummer att reservanterna hade slutit sig till hr Lindhagens motion.

”Kvinna, som innehar ordinarie biträdesbefattning, skall, om hon ingår äktenskap, anses hafva frånträdt befattningen, vederbörande myndighet dock obetaget att där sådant befinnes lämpligt, bibehålla henne såsom tillfälligt biträde.”

Och när nu riksdagen tog dessa punkter under diskussion utspann sig en verklig kvinnosaksdebatt. I Första kammaren uppstod dessutom ett meningsutbyte om lämpligheten att, enligt statsutskottets förslag, reservera biträdestjänsterna uteslutande för kvinnor. (Finansministern hade i statsverkspropositionen för ett mindre antal myndigheter och på grund af deras egen framställning ställt i utsikt att dessa befattningar skulle kunna besättas äfven med män.) I Första kammaren bröto sig åsikterna om punkt 7 mellan reservanternas och utskottets formulering och endast herr Klefbäck anslöt sig till herr Lindhagens motion. Andra kammaren debatterade den af herr Lindhagen föreslagna fullständiga uteslutningen af punkterna 6 och 7 mot deras bibehållande enligt statsutskottets förslag. Herr Persson i Stallerhult, som i denna kammare ensam representerade reservanternas mening, afstod från att yrka bifall till reservationen, då den icke hade någon utsikt att vinna kammarens gillande.

I Första kammaren talade grefve Klingspor för reservationen under framhållande af att kvinnans ställning i hemmet är oförenlig med hennes uppehållande af ordinarie tjänst. Herr Holmquist förklarade att praktiskt sedt skillnaden mellan utskottets och reservanternas formulering vore obetydlig, eftersom ”de kvinnor, hvarom här är fråga, icke äro några guldfiskar och ytterst sällan hugnas med äktenskap. De äro sådana, som från början fört ett sträfsamt lif eller som mist sina försörjare och kommit i den ekonomiska och sociala ställning att de nödgats blifva själförsörjande kvinnor.” Man kunde ju i detta uttalande ha önskat en mera vidsynt uppfattning om frågans innebörd, men dess kategoriska förvisning skrämmer alla invändningar till tystnad — — —. För reservationen talade vidare hrr Billing, Clason och Bergendahl, hvilken sistnämnde ansåg det illa bestäldt om icke den gifta kvinnans intresse och håg ägnades andra uppgifter än tjänsten. Han trodde dessutom, att det vid våra verk skulle uppstå många svårigheter att ordna de gifta kvinnornas tjänstgöring och att man skulle nödgas visa dem en hänsyn, som ej kom andra till del. Herr Billing framhöll, att kvinnans naturliga plats är i hemmet och att om en myndighet skulle finna det nödvändigt att afskeda ett biträde, skulle detta komma att anses som en prickning.

För utskottets förslag yttrade sig hrr Olof Jonsson och Hellberg, hvilken senare trodde att man borde lämna något afgörande äfven åt de gifta kvinnorna, hvilka, om de funne det olämpligt för hemmet att de kvarstannade i tjänsten, säkert skulle afgå. Det föreföll honom som om inträde i äktenskap ansågs som ett brott, hvilket borde beläggas med straff. Sedan därefter hrr Beck-Friis och Ekman i Eskilstuna talat för utskottets förslag, motiverade herr Klefbäck sin anslutning till motionen bl. a. därmed, att fast det är synnerligen önskvärdt att kvinnan ägnar sig åt sitt hem,

måste man dock ofta rätta sig efter de verkliga förhållandena och dessa bjuda ofta kvinnan att praktiskt arbeta för att uppehålla familjen. Härefter bifölls utskottets förslag utan votering.

Med afseende på rättigheten äfven för män att bekläda biträdesbefattningar, framhöll herr Holmquist att då icke alla män äro familjeförsörjare och arbetet dessutom i somliga fall skulle utföras bättre af män, kräde vanlig rättfärdighet emot mannen att dessa befattningar trots sin ringa betalning finge sökas äfven af män. Man behöfde inte missunna kvinnan hennes verksamhet för det. För männens användning i dessa tjänster talade äfven herr Johan Östberg och Clason, hvarefter kammaren med 85 röster mot 37 anslöt sig till denna uppfattning.

I Andra kammaren öppnade hr Lindhagen debatten om punkterna 6 och 7 och yrkade bifall till sin motion om strykning af vissa villkor rörande gift kvinnans anställning. Han fann det klart, att man icke borde säga åt kvinnorna annat än hvad man säger åt män, nämligen att hon skall sköta sin tjänst och ingenting vidare. Ingen människa har sedan att skaffa med om hon gifter sig. Tar äktenskapet för mycken tid från tjänsten, så regleras detta genom frivillig afgång liksom när en man får så många andra intressen att han hellre ägnar sig åt dem än åt sin tjänst. Utskottets förslag lämnar allt för stort rum för godtycke, och det ligger nära till hands att ett verk befäller biträdet att afgå, när hon faller i barnsäng. Det skulle vara välbetänkt att stryka alla villkor redan nu, ty de komma i alla fall att bortfalla då den kvinnliga rösträtten blir genomförd. Till de många instämmandena i hr Lindhagens yttrande anslöt sig äfven hr Cederborg, som påpekade att i Stockholms stads tjänst sedan flera år gifta kvinnor varit anställda utan att detta medfört några som helst klagomål.

Hr Ström talade för utskottets förslag, genom hvilket han ansåg att frågan i alla fall förts ett godt stycke framåt.

Hr Lindberg (socialdemokrat) trodde att utskottets förslag var en gyllene medelväg, då det gaf den gifta kvinnan möjlighet att stå kvar men äfven tagit hänsyn till att äktenskapet kan bringa henne i en sådan ställning att hennes kvarstående blir olämplig. Äfven om rösträtten blir genomförd, förblir en kvinna en kvinna och mannen en man. Kvinnan kan af många orsaker bli förhindrad att sköta sin befattning. Hennes man eller barn bli sjuka, pigan rymmer etc.

Sedan hr Ekman i Mogård förklarar sig anse att det ej vore någon olycka, om hr Lindhagens motion vunnit kammarens bifall, rådde han emellertid af klokhetsskäl till antagande af utskottets förslag, då Första kammaren redan utan votering antagit detsamma och man ej vore säker om att denna fråga kunde hänskjutas till gemensam votering. Hr Rydén invände, att intet spår af tvekan kunde råda om att olika beslut skulle föra till gemensam votering och hr Lindhagen, som flera gånger trädt i bräsch för sin motion, fann det sorgligt om frågan skulle afgöras endast från klokhetssynpunkt och ej i enlighet med principiell öfvertygelse.

Sedan till sist finansministern framhållit, att under debatten konstaterats att såväl K. Maj:ts proposition som utskottets förslag fört frågan ett godt stycke framåt och kunde betraktas som en gyllene medelväg, hvilken borde kunna beträdas af kammaren, företogs votering, som resulterade i bifall till utskottets förslag med 128 röster mot 57, hvilka afgåfvos för hr Lindhagens förslag.

* * *

Så vidt jag vet, är det länge sedan man om en kvinnofråga af så omfattande principiell vikt som denna kunnat notera att den verkliga tagit ett stadigt steg framåt. Mest äro vi ju vana vid att på sin höjd se våra frågor falla framåt. De positiva invändningarna mot utskottets förslag voro också ganska matta och innehöllo inga nya argument. Vi veta att kvinnans plats är i hemmet, vi känna svårigheterna att förena våra plikter där med ett ihållande arbete utom detsamma. Men tiden fordrar det af oss. Den fordrar att vi skola kunna sträcka vårt arbete, tänja vår förmåga och vårt intresse utom gränserna för den värld, som förut så godt som utslutande tagit vår verksamhet i anspråk. Vi kunna ej slippa undan, fast många af oss kanske gärna skulle vilja det.

Bullret från fabrikernas maskiner har för länge sedan öfverröstat surret från våra spinnrockar och våra väfstolars slammer. Skenet från gas och elektriskt ljus har fördunklat lågan från våra talgljus. Våra händers verk har ej längre samma betydelse som förr, då endast genom våra mormödrars flit, och nästan utan några omkostnader, hög lades på hög af präktiga förråder till tusentals kronors värde. Vår tids kvinnor måste köpa resultatet af det arbete, som fabriken tagit från husfliten. Hvad förfädernas kvinnors rastlösa sträfvan frambringade blott genom att de gånge sin tid kan af oss förvärfvas allenast genom penningar. Därför har nödvändigheten fört kvinnorna ut till själfvärf, till att skaffa sig dessa pennningar, hvilka för hvar dag som går inom nästan alla områden gifva allt mindre valuta. De unga männens inkomster förslå ej längre för att bilda ett hem, fädernas ej att försörja sina döttrar, brödernas ej att ge en draglig tillvaro åt gamla ogifta systrar. Livet har obönhörligt fastslagit sin fordran att kvinnan skall hjälpa sig själf. Och till det att kunna sörja för sig själf kommer sedan alldeles naturligt krafvet att äfven något förmå för andra. I allt vidsträcktare grad ha kvinnorna börjat hjälpa till med eller öfvertaga mannens försörjningsplikter. Och till sist har förvärfvet blifvit till en samhällsnödvändighet äfven för den gifta kvinnan. Härmed menar jag visst inte att hvarenda ung kvinna, som gifter sig, är skyldig att på samma gång ha en plats. Men jag menar, att hon bör ha rättighet att få behålla en ordinarie tjänst med dess förmåner, och hvars inkomster göra det möjligt för henne att bidra till bildandet af ett hem, som annars ej skulle komma till stånd. Och jag anser, att det är hennes skyldighet så

Birgitta-Skolans Sykurser

i Klädsömnad, Fransk linnesömnad, Konstbroderi, Spetsösm och Knyppling. OBS! Rysk spetsknyppling i silver o. guld. Lärarinna: Fru Ebba Salwén. Upplysningar och prospekt i skolans lokaler, Regeringsgatan 19—21. Tel. Riks. N. 504. Allm. 152 35.

Föreståndarinnor:

ELISABETH GLANTZBERG. EMMY KYLANDER.

MÄLARARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD-TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44

väl att öfverallt fordra denna rätt som att, när förhållandena så påkalla, begagna den, där hon fått den.

Å andra sidan måste man enligt mitt förmenande be- sinna, att medgifvandet af rätt för kvinnorna att trots inträde i äktenskap behålla en ordinarie tjänst, är en reform af för individen och samhället mycket ömtåliga och genomgripande konsekvenser. När staten nu genom riksdagsbeslutet den 14 febr. gifvit sina kvinnliga biträden denna rättighet, är det måhända ej så underligt om riksdagen genom de villkor, som bestämdes för gifta biträdens rätt att kvarstanna i ordinarie tjänst, velat liksom utreda följderna af sitt besluts tillämpning.

Jag kan höra de många positiva rösterna, som med hr Lindhagen förklara att här kan och får ej finnas någon tvekan. Kvinnans villkor måste vara desamma som mannens, det är bara orättfärdighet och gammaldags trångsynthet att ett ögonblick tänka på att draga åt gränserna för de gifta kvinnornas själfförvärf. Hennes människovärde, ej hennes egenskap af kvinna skall väl vara det bestämmande för hennes lifsvillkor. Och jag opponerar mig inte, jag endast tänker på att det kan vara ett vägspel att bygga detta utsprång på samhällsbyggnaden, innan man något pröivat bärkraften hos de teorier, som utgöra grunden. Den måtte vi väl känna, säga rösterna, de gifta folkskolelärarinnorna ha väl gifvit bevis nog. Hvarken deras hem eller deras barn ha farit illa på deras ansvarsfulla arbete utomhus.

Det kan emellertid ej nekas, att folkskolelärarinnornas arbete lämnar dem afsevärdt mera tid för hemmet än de kvinnliga biträdena kunna disponera äfven utom tjänsten. En folkskolelärarinna med förmiddagstjänstgöring slutar sitt arbete kl. 1 eller 2 på dagen, ett kvinnligt biträde är upptaget på tjänsterummet till kl. 4 eller 5. En folkskolelärarinna har förutom åtskilliga lofdagar 3 månader lediga på året, biträdet endast 1 månad och icke en dag därutöver.

Det är icke tu tal om att i åtskilliga fall hvarken staten eller individen skulle lida det ringaste men af att kvinnorna utan alla förbehåll finge kvarstanna i sin tjänst äfven såsom gifta. För en gift kvinna utan barn t. ex. finns det ju inte den minsta svårighet att sköta både en tjänst och sitt hem utan att någondera blir lidande därpå. Och många äro de kvinnor, som redan visat att de förmå räcka till för både make, barn och hem och ändå vara upptagna af t. ex. sin affär under största delen af dagen. Men dessa kvinnor höra till de andligen och kroppsligen starkaste, de mera sällsynta, som med raskt, oförtrutet sinne och varmt hjärtelag taga itu med sina gärningar. För sådana är det ingen risk att inrätta omistbara tjänster.

Det finns emellertid så många, många kvinnor, som icke äro hvarken andligen eller kroppsligen starka, som icke desto mindre äro pliktrogna till det yttersta och innerligt gärna vilja göra sitt bästa på alla håll. Men deras förmåga brister. Jag tänker mig att en sådan kvinna innehar en befattning, från hvilken hon kan afskedas endast till följd af fel eller försummelse i tjänsten. Hon gifter sig med en extra ordinarie i verken, behåller tjän-

sten för inkomstens skull, ty den förutan skulle giftermålet vara outförbart.

Om ett år kommer baby. Hennes arbete har sista tiden tröttnat henne förfärligt, ty hon är kartriterska och måste så godt som oafbrutet stå böjd öfver arbetet sina 6 à 7 timmar. De båda sista månaderna måste hon taga ledigt och får sedan ytterligare $\frac{1}{2}$ års tjänstledighet för sitt barns skull. Hon får det gärna, och man låter henne t. o. m. slippa betala ersättningen till vikarien med större belopp än tjänstgöringspengarna. Resten får gå på vikariatersättningarna. Sedan skaffar hon en pålitlig barnsköterska, går i tjänst igen och sträfvar ihärdigt, men med hågen och intresset hemma hos barnet, som hon knappast ser vaket, ty när hon kommer hem är det snart dess läggtid, och det är ej utan att ej baby trifs bäst hos sin sköterska, som han känner bättre och som förstår hans fordringar på lifvet, därför att hon alltid är hos honom. Modern kan emellertid ej besluta sig för att taga afsked, inkomsten är så bra att ha, och mannen arbetar ändå långt in på nätterna, hon kan ju inte lägga mera på honom. Men hon tar allt emellanåt en tids tjänstledighet, och en ny lång sådan när baby nr 2 kommer. Slitningen mellan de olika plikterna blir nu ändå mera tröttsam, men hennes inkomst behöfs bättre än någonsin, och hvarför skall hon taga afsked från sin tjänst? Hon går då och då in i tjänstgöring en tid och vet med sig att hon då alltid fullgör sitt arbete punktligt. Hennes chefer lämna långa tider sina ämbeten åt vikarier, medan de äro sjuka eller ha uppdrag på andra håll. Hvarför skulle inte hon göra på samma sätt?

Det är nog fara värdt, att för många kvinnor denna ständiga slitning mellan hemmet och tjänsten blir till en konflikt, som gör skada ej blott för arbetsgifvaren utan också för barnet och modern själf samt icke mindre för vikarien, som måste draga sig fram på en svältön. Den omistbara tjänsten kan för mången kvinna medföra en alltför oöfvervinnerlig frestelse att till och utöfver det yttersta förbehålla sig tillgången till en inkomst. Det är möjligt och mycket önskvärdt, att kvinnornas rättrådighet skall göra missbruken till undantag. Men intill dess att man samlat en smula erfarenhet om hur kvinnan kommer att förhålla sig i denna konflikt mellan tjänsten, sitt hem och sina barn är det ej så alldeles orimligt att staten velat tillförsäkra sig själf någon rättighet att bevaka sina intressen. Och detta har ej kunnat ske på annat sätt än genom att gifva myndigheterna befogenhet att när förhållandena det fordra kunna afskeda ett biträde. Godtycke är härvidlag ingalunda utslutet, ty för många öfverordnade är maktutöfningen i sig själf alltför behaglig för att lämna något rum för välvilja. Men biträdet är ju å sin sida genom sitt rätt att öfverklaga verkets beslut, tämligen skyddadt mot öfvergrepp.

Åter hör jag de bestämda rösterna. Är det ej i alla fall, säga de, genom tillskottet från hustruns inkomst som de hem, hvarom här är fråga, kunnat bildas och underhållas och dessa barn kommo till världen. Äro icke de och den omvårdnad deras mors låt vara otillräckliga tid

och förmåga kan ge dem tusen gånger mera värda för samhället, för deras föräldrar och dessa barn själva än om de aldrig blifvit till — eller kanske sett dagens ljus i oordnade förhållanden, födda till ett lif på gatan? Och de rösterna ha måhända mera rätt än de fundersamma, hvilka liksom jag tveka att afgöra denna ömtåliga fråga endast på grundvalen af opröfvade, om än så övertygande och varmt försvarade teorier.

Gertrud Törnell.

Litteratur.

Lyckans tempel. Ur minnesböckerna. Af *Jenny Engelke*. Hugo Gebers förlag, Stockholm.

Den skörd, som Jenny Engelke denna gång samlat ur sina "minnesböcker", har blifvit till inte blott ett af hennes mest intressanta och värdefulla arbeten utan kan också räknas till de mer fängslande böcker, som säsongens bokflod tillfört oss. Ja, för den åtminstone, som pliktskyldigast skall läsa en stor del af alla dessa digra litterära luntor, som likt Egyptens gräshoppor komma öfver oss vid jultid och af hvilka inte så få äfven "förmörka himlen" för oss, är det rent af en hvila och en oblandad njutning att få en sådan bok som "Lyckans tempel" i sin hand.

Det är Karl Gustaf Nordfors, skalden, teaterchefen, den högstående militären, hvars utprägladt svenska drag blifvit undanskymda af många andras — mindre förtjanta — bland hans samtida, som Jenny Engelke med denna bok ger en minnesruna. Och det är i sanning med det mest vakna intresse man följer denna gudarnas älskling på hans färd från det fattiga, värmländska prästtjället samt det innerligen afskydda järnbrukets myndiga härskarinna och ut i världen, mot sitt ödes fullbordan.

Vi få här inte blott en rad lefvande teckningar från 1700-talets slut — för resten riktiga pärlor bland tids- och kulturbilder — utan har författarinnan lyckats ingjuta så mycket af lif och anda i denna ädla och rikt begåfvade gustavianska gestalt, att man — trots den långa följd af år, som förbigås med tystnad — likväl tycker sig äga en helgjuten bild af honom.

Det förefaller endast så förunderligt att minnet inte fortleft af en så rikt utrustad man som denna Carl Nordfors, hvars skaldegåfva på sin tid inte blott väckte allmän uppmärksamhet utan om hvilken äfven Leopold sagt, att han "såsom en framstående förmåga utmärkte sig med flytande stil och ovanlig versta-lang". Så mycket mer förunderligt som han därjämte beklädt många ärofulla poster, dit endast sällsynta gåfvor torde ha fört den som utgått från ett ringa prästhem och hvilken började sin bana såsom lägsta bruksbokhållare, utan annan lön än "kammare och kost". Det är därför också med tacksamhet mot författarinnan, som man lägger ifrån sig denna bok af rent historiskt värde. Och man önskar endast, att de familjepapper och

dokument hon haft till sitt förfogande skulle ha ägt några blad, där Nordfors' umgänge med hans konstnärsoch skaldevänner omtalats. Ty säkerligen hade han, som så ömt var fästad vid de sina, äfven ägt ett rikt brefstoff att ge dem från den inte minst innehållsrika del af sitt lif, som han tillbragte i sällskap med sina vänner Thorild, Leopold, Lidner, Bellman och Sergel. Härom få vi emellertid endast veta, att Carl Nordfors' sköna och förtjusande hustru inspirerade många af hans skaldevänner att stränga lyran till hennes lof. Och Thorild "— skref éloger, så öfverdrifna, att den blygsamma Hedda icke ville höra dem".

Dock äfven trots dessa "minnesböckernas" luckor ger "Lyckans tempel" läsaren en mycket god behållning, på samma gång som man måste skänka sin beundran åt den tidsfärg, som Jenny Engelke alltjämt med konstnärlig måttfullhet ger sina skildringar. Det hvilat dessutom en — på sina ställen — verkligen betagande charme och ett skälmskt behag öfver denna bok. Och, om den också inte hör till de litterära mästerverken, skulle jag dock vilja ge den plats bland de böcker, som räknas till "de goda vännerna" — och hvilka alltid böra stå inom räckhåll för att tjäna som rekreativsumgänge efter någon stund, som man ofrivilligt nödgats tillbringa i sämre boksällskap.

M. R—M.

Från utlandet.

Franska deputeradekammaren antog den 22 januari en lag, som tillåter en ogift moder att öfverflytta en del af ansvaret för barnet på barnafadern.

Den bekanta satsen ur Code Napoléon: *La recherche de la paternité est interdite* är sålunda upphäfd.

I engelska konungens trontal den 14 febr. förekommom dessa ord: "Förslag komma att framläggas angående ändringar af lagen om rösträtt och inregistrering af röstberättigade", därvid W. S. P. U. förklarar, att detta är ett uttalande så vagt, att det medger hvilken som helst senare tillämpning af regeringen. Och som föreningen icke är nöjd med regeringens föregående hållning i kvinnorösträttsfrågan och icke hyser någon tillit till dess goda vilja härvidlag, har föreningen beslutat strid. En demonstration skall äga rum den 4 mars, då "föreningens medlemmar med gärningar som tala högre än ord, skola visa hur de uppfatta regeringens sista försök att undandraga dem deras rättigheter".

Från Shanghai skrives att de kinesiska kvinnorna där hafva för afsikt att upprätta den första F. K. P. R. i Kina.

Det förkunnas att Rumänien snart skall få sin egen rösträttstidning. Den kommer att heta *Drepturite femeii*, (Kvinnornas rättigheter) och dess redaktör är M:me de Reus Janculescu.

Förslaget till moderskapsförsäkring.

För innehållet i det betänkande rörande moderskapsförsäkring, som af hrr Axel Schotte, Axel Rydin och M. Marcus utarbetats, har redogörelse förut lämnats i Dagny (nr 4). En kort översikt öfver uttalanden från skilda håll om betänkandet i fråga synes böra vara af intresse för Dagnys läsare, då det framlagda lagförslaget har en djup principiell innebörd, af betydelse ej blott för det, i jämförelse med hela den kvinnliga befolkningen, ringa antal kvinnor som af lagen direkt beröras, utan för hela folket.

Länge hafva de socialt intresserade pinats af orättfärdigheten i det nu rådande förhållandet, att en industriarbeterska genom stadgande i lagen förbjödes, att efter genomgången barnsbörd återtaga sitt arbete förr än fyra veckor därefter förflutit och således tvingas till en hvilotid, som ovedersägligen är af behovet påkallad, men som hon måhända måste svältande genomgå, då hon är beröfvad sin vanliga arbetsförtjänst och ingen annan åtgärd vidtagits för att säkerställa henne mot nöd under den obligatoriska hvilotiden. Det föreliggande betänkandet afser att undanröja denna orättvisa, men gör det på ett sätt, att en ännu större orättfärdighet, af omätlig räckvidd, därigenom framkallas. Herrar sakkunnige synas vid sitt förslags framställande alldeles hafva förbisett att för ett barns sättande in i världen bära två ansvaret: man och kvinna. Kvinnan skall nu visserligen hjälpas med den ekonomiska bördan, men icke af mannen, han är alldeles ur räkningen, utan af öfriga kvinnliga industriarbetare, gifta eller ogifva, hvilka anses böra vara solidariska med henne, ehuru blott en ringa procent af dem, enligt sakkunniges egen utredning, blifva mödrar, samt därjämte af arbetsgifvare och af staten.

De svenska arbetsgifvareföreningarna hafva tagit till orda för att protestera mot den del af uppgiften som förslaget lagt på dem; i deras tidning "Industria" för den 31 jan. återfinnes en redogörelse för deras synpunkter. Så behjärtansvärdt hela syftet med förslaget är, säges det, synes det "lida af felplacering i det sociala planet"; den direkta tunga, som genom det lägges på arbetsgifvarne, erkännes vara i de flesta fall relativt obetydlig, ehuru vid den sociala försäkringens fortskridande utveckling, med ständigt ökade pålagor, industriens bestånd kan äfventyras, något som af den långt bärkraftigare tyska industriens målsmän börjat framhållas, men invändningen gäller ej främst detta. Det är dels, att det är en försäkring som i ingen mån berör förhållandet mellan de försäkrade som arbetstagare och deras arbetsgifvare, dels det myckna bestyr med inkrävande och redovisande af försäkringsavgifterna och lämnande af uppgifter, som skulle komma att åligga de redan af dylika uppgifter af den mest skiljaktiga art betungade arbetsgifvarne, dels ock slutligen att moderskapsförsäkringen synes vara allt för snävt begränsad, då dess förmåner skulle komma endast kvinnor inom industriens tjänst till godo, som framkallar oppositionen; då arbeterskorna äro till största delen ogifva, skulle en sådan lag komma att

verka som en de ogifva mödrarnas försäkring, framhåller man.

Försäkringsinspektionen har i sitt infortrade utlåtande inskränkt sig till anmärkningar i försäkringstekniskt hänseende och till granskning af de gjorda beräkningarna, men upptager icke till pröfning frågorna om obligatorisk moderskapsförsäkrings införande utan samband med obligatorisk sjukförsäkring m. fl. principfrågor. Att de frivilliga sjukförsäkrarna skulle kunna åläggas att, äfven mot sin vilja, blifva organ för moderskapsförsäkringen, med risk att annars blifva försatta i likvidation, såsom sakkunnige föreslå, och detta ehuru de icke illa uppfyllt det ändamål, för hvilket de blifvit bildade, det synes försäkringsinspektionen föga lämpligt. Det föreslås därför, att Riksförsäkringsanstalten skulle öfvertaga moderskapsförsäkringen, och ett helt nytt förslag, grundadt därpå, har utarbetats. ("Gjallarhornet" nr 2 och 3.)

Efter referat i tidningspressen äro nedanstående uttalanden till sitt hufvudsakliga innehåll återgifna.

Kommerskollegium synes i allo gilla den roll som understödsförmedlare, som tilldelats sjukförsäkrarna, och anser att dessa bättre och billigare än en central tillsynsmyndighet skola tillfredsställande kunna handlägga ärendena och den frivilliga moderskapsförsäkringen därigenom äfven kunna främjas. Genom föreslagna förenklingar i förvaltningen söker kollegiet bryta udden af arbetsgifvarnes invändningar mot den tyngande uppgift, som skulle tillkomma dem, men fasthåller nödvändigheten af att arbetsgifvarne åläggas redovisningsskyldighet för hos dem anställda försäkringspliktiga arbeterskor samt uppbärande af avgifterna. Deras bidragsskyldighet anses dock ej oeftergiftig.

Då för närvarande så godt som samtliga grenar af den sociala försäkringen stå på dagordningen och äro föremål för utredning, finner kollegiet det önskvärdt, att arbetsgifvarnes förslag om en utredning, rörande såväl de kraf, som för socialförsäkringens genomförande torde komma att ställas på industrien som dennes förmåga att bära dessa bördor, må åvägabringas, på det att det må bli möjligt att bedöma hvilka uppoffringar som kunna och böra göras för hvarje försäkringsgren.

En del anmärkningar göras äfven af kollegiet, ehuru förslaget i dess helhet vinner gillande. Särskildt må anföras att kollegiet ansett åldersgränsen för försäkringspliktens inträdande böra höjas från 15 till åtminstone 17 år. Tanken på skapandet af en frivillig moderskapsförsäkring i samband med sjukförsäkrarna, — som af sakkunnige framställts men ej ägnats någon ingående intresserad utredning, utan undanskjutits såsom svår att realisera —, skärskådas af kollegiet, och som uppmuntran till en dylik verksamhet föreslås ökad statsbidrag till de sjukförsäkrarna, som utfästa sig att lämna sina kvinnliga medlemmar barnsängshjälp.

Konungens befallningshafvande i Jämtlands län förordar i sitt utlåtande ett sådant

understödjande af de frivilliga sjukförsäkringar, som infört eller vilja införa anordningen att utbetala sjukhjälp till sina kvinnliga medlemmar vid barnsbörd, samt föreslår att statsunderstöd skulle utbetalas med visst belopp för hvarje dag som kvinnlig medlem åtnjuter sådan sjukhjälp. Det framhålls att moderskapsförsäkringen nu endast kan provisoriskt ordnas. Någon tillfredsställande lösning af spörsmålet anser länsstyrelsen ej vara att vinna annat än i samband med obligatorisk sjukförsäkring. En obligatorisk moderskapsförsäkring utan direkt samband med sjukförsäkring, så som den nu för industriarbeterskor föreslås, kommer att verka mindre tilltalande, ty den pålägger ogifta kvinnor skyldighet att utbetala afgift för att trygga sig mot en eventualitet, som normalt sedt borde föreligga endast för den gifta kvinnan.

Sveriges allmänna sjukförsäkringsförbunds verkställande utskott ställer sig fullt förstående till det nya försäkringsförslaget samt framhåller önskvärdheten af att lagförslaget redan vid innevarande års riksdag läggas till grund för en kungl. proposition i ämnet. Utskottet finner det emellertid önskvärdt att försäkringsplikten utsträcker äfven till andra grupper af själförsörjande kvinnor, såvida detta ej kan förmodas försvåra eller försena lagens antagande, ty då är det bättre att lämna sakkunniges förslag oförändradt. Det anses dock som betänkligt att, enligt detta, en kvinna, som lämnar ett försäkringspliktigt arbete och öfvergår till ett annat arbete, skall bli sin försäkringsrätt förlustig, utan möjlighet att uppehålla den.

Typografförbundet och Tobaksarbetareförbundet tillstyrka äfven i hufvudsak förslaget sådant det föreligger, med några mindre förändringar. Att de respektive förbundens kvinnliga medlemmar därvid ej fått göra sin mening gällande, ehuru förslaget närmast berör dem, vet man åtminstone i afseende på det ena af dessa förbund. Det har äfven sports, att dessa industriarbeterskor ej vilja låta sig nöja med deras manliga kollegers uttalanden utan ämna låta sin egen mening komma till uttryck.

Att grundtonen i de sakkunniges förslag ljuder falsk och ihålig synes ej hafva uppfattats af någon af de nu anförda korporationerna; åtminstone har detta ej tagit sig något uttryck i deras utlåtanden.

Så är emellertid förhållandet i en artikel af redaktör Axel Hirsch i Social Tidskrift, h. 2: Äro grundprinciperna i de sakkunnigas betänkande om industriarbeterskornas moderskapsförsäkring antagliga? Han framhåller att en moderskapsförsäkring, som icke tillfredsställer billighetens och rättvisans kraf, kan lända till stor skada, ty denna fråga har äfven en samhällsmoralisk sida. Att man af den yttre fysiska likheten med sjukdom ej får låta sig förledas att jämställa risken för barnsbörd med risken af en vanlig sjukdom. Såsom någon yrkesrisk för industriarbeterskorna kan moderskapet icke anses. Då c:a 85 % af dem som skola försäkras äro gifta kvinnor, synes staten på visst sätt sanktionera det ogifta moderskapet.

Efter anförande af en del siffror, som af de sakkunnige i betänkandet angifvits, frågar han: hvarför skall

c:a 94 % af industriarbeterskorna tvångsbekattas till förmån för de c:a 6 % som bli mödrar? Och hvarför, fortsätter han, skola de tvångsbekattas framför andra grupper af samhällsmedlemmar?

Mot moderskap korresponderar faderskap. Hvarför skall då ej den manliga befolkningen bidra?

Där hafva vi just betänkandets största brist, att ansvarskänslans stärkande hos individerna i detsamma helt och hållet förbises.

Fredrika-Bremer-Förbundet har ock i en skrifvelse till konungen (återgifven i Dagny, nr 6) framhållit att förslaget ur etisk-social synpunkt lider af vissa brister, som förbundet hoppas vid en kommande revidering af förslaget må kunna afhjälpas.

Många ytterligare uttalanden rörande förslaget äro troligen att motse, och Dagny skall låta sig angeläget vara att så godt sig göra låter följa med och återgifva det hufvudsakliga, på samma sätt som nu skett.

Agda Montelius.

Från allmänheten.

Till Red. af Dagny!

Undertecknad anhåller om plats för efterföljande beriktigande till referatet öfver mitt anförande vid Skåneförb:s af L. K. P. R. årsmöte i Kristianstad: "Är den s. k. behofsprincipen en rättvis löneprincip?"

Referatet blir riktigt om orden: "Till lönestat för folkskollärarekåren" ulbytes mot "För statens ämbets- och tjänstemannakåren".

Ty föredraget sysselsatte sig hufvudsakligen med "Kungl. lönerogleringskommitténs betänkande till lönegrunder" och berörde endast i korthet hr Fr. Bergs därpå grundade förslag till löneroglering för folkskollärarekåren, hvilket ju skiljer sig ifrån det förra endast därigenom att det är mera utarbetadt.

Då kungl. lönerogleringskommitténs betänkande är en äldre skapelse än hr Bergs förslag till "Rättvisa lönegrunder till Sveriges folkskollärarekåren" — såsom ju föräldrarna alltid till åren måste vara äldre än barnet — så kan ju det senare knappast ha öfvat inflytande på det förra, äfven om det, löst i praktiken, torde komma att utöfva ett tungt inflytande på den praktiska lösningen af statens ämbets- och tjänstemäns lönerogleringsfråga.

Anmärkningen att kungl. lönerogleringskommitténs betänkande icke hvilat på behofsprincipen är dock ägnad väcka någon förvåning hos t. o. m. — landets ecklesiastikminister, som i sitt lönerogleringsförslag ganska ofta refererar till detta betänkande, och om hvilket han till sist säger att "det motiverat behofsprincipen, men föreslagit något annat".

Helsingborg den 16 febr. 1912.

Nanny Palmkvist.

Notiser.

Gift kvinnas deklARATION. Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm och Fredrika-Bremer-Förbundet uppmana genom annons i dagens nummer gifta kvinnor att deklarerat under februari månad. Upplysningar lämnas å deklara-tionsbyråerna, Slottsbacken 6, Tegnérgatan 29 och Götgatan 1. Deklara-tionsformulär och i frågan upplysande broschyrer tillhandahållas å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Drottninggatan 54, och Röst-rättsbyrån, Lästmakaregatan 6.

Ordinarie kvinnlig folkskolläkare. Till ordinarie läkare vid Brännkyrka folkskola har utnämmts dr Julia Kinberg. Dr Kinberg är den första kvinna, som förordnats till ordinarie folkskolläkare-tjänst, då kvinnliga läkare hittills endast innehaft tillfällig befatning med enstaka undersökningar vid folkskolorna. Däremot ha vi, som bekant, sedan 1889 haft kvinnliga läkare vid statsunderstödda flickläroverk.

Fredrika-Bremer-Förbundets länsstipendier. Fredrika-Bremer-Förbundets stipendieinstitutions lokalkommitté i Östergötland ansöker hos k. m:t med k. befallningshafvandes förord om tillstånd att anordna amerikanskt lotteri för åstadkommande af ett nytt s. k. länsstipendium för Östergötland.

Resestipendium för kvinnlig läkare. Det från Johanna Kempes stipendiefond utgående resestipendiet å 1,500 kr. sökes af medicine licentiaterna fruarna Julia Kinberg och Gerda Kjellberg-Romanus.

Donation å 10,000 kr. till Fredrika-Bremer-Förbundet. Redan tidigare har i dagspressen omnämmts att änkefru Amalia Lovisa Rundqvist, som afled den 6 januari detta år i Stockholm, hade till Fredrika-Bremer-Förbundet donerat ett belopp af 10,000 kr. Från utredningsmännen i boet har förbundet nu erhållit transumt af testamentet, hvaraf framgår att den ofvannämnda summan donerats till Fredrika-Bremer-Förbundet utan närmare bestämmanden än att den tillfaller förbundets "egen underhållsfond".

Kvinnornas försvarsmöte i Stockholm. Inbjudan till ett kvinnornas försvarsmöte i Stockholm söndagen den 25 januari kl. 1/2 8 e. m. i K. Musikaliska Akademien har utfärdats. Inbjudare äro ett 40-tal mera bemärkta kvinnor i hufvudstaden, representerande olika politiska riktningar.

Från Norrtullsgatan till Slagsta. Seminariet för utbildandet af sinnesslölarinnor, som jämte Skolan för sinnesslöa barn i 40 år innehaft nr 16 Norrtullsgatan i Stockholm, kunde i somras få utbyta denna alltför otidsenliga och trånga bostad mot det nya och präktiga hemmet ute på egendomen Slagsta i Botkyrka församling.

Där ute har Föreningen för sinnesslöa barns vård uppfört en stor och ståtlig anstaltsbyggnad, afsedd för 120 barn. Därjämte har egendomens gamla corps-de-logi underkastats grundliga reparationer för att kunna tagas till bruk som bostad åt föreståndarinna, lärarpersonal samt seminarieelever.

De unga flickor, som här utbildas till lärarinnor vid rikets olika sinnesslöanstalter, få under en tid af två år åtnjuta undervisning i allt hvad till deras blifvande kall hör. Under kursens första år göras de sålunda grundligt förtrogna med sådana praktiska arbeten, som pläga förekomma vid sinnesslöskolorna, nämligen träslöjd, borstbinderi, väfnad, sömnad, stickning, knyppling m. m.,

hvarjämte de öfvas att däri meddela undervisning åt barnen. — Det andra året är anslaget öfvervägande åt den teoretiska undervisningen i öfningsskolan. Under båda åren gifvas lektioner åt lärarinneelevorna i kristendoms-kunskap, modersmålet, hälsovårdslära, sinnesslövärd, pedagogik, gymnastik, musik.

Kursen är afgiftsfri. Elever mottagas hvarje år den 1 sept. Sökande bör ha genomgått minst sex klasser i elementarskola eller äga därmed jämförliga kunskaper. Ansökan om inträde bör åtföljas af präst-, läkare- och skolbetyg samt insändas före den 15 maj till föreståndarinnan för Seminariet för utbildande af sinnesslölarinnor, adr.: Slagsta, Stockholm, 17, utg. post.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsen i Strängnäs år 1911. Kretsstyrelsen har under år 1911 utgjorts af fru Kantzow, ordförande, fru Queckfeldt, sekreterare, fröken Rydberg, kassaförvaltare, fru Philipson och fröken Sack. Styrelsen har sammanträdtt fem och förbundskretsen två gånger.

Förbundskretsen har detta år haft glädjen få anordna årsmötet för kretsföreningarna. Inbjudningar till detsamma utfärdades till centralstyrelsen, till kretsföreningarna och till F.-B.-F:s ombud. Mötet ägde rum den 18 april och deltog i detsamma följande förbundsstyrelsemedlemmar: Fru A. Montelius, fröknarna M. Silow, A. Thorstenson, S. Ulrich, C. Warolin och A. Lagerberg samt dessutom representanter för förbundskretsarna i Linköping, Helsingborg, Lund, Malmö och Strängnäs. Förhandlingar och föredrag höllos.

Fröken Thorstenson redogjorde för "Kvinnorarbete och kvinnolöner" och fil. doktor Kerstin Hård af Segerstad höll föredrag öfver ämnet: "Kvinnans ställning inom industrien under medeltiden".

Fru Ruth Schürer von Waldheim framförde inbjudan från kretsen i Helsingborg att dit förlägga årsmötet 1912, hvilken inbjudan af mötets deltagare med tacksamhet antogs.

På aftonen samlades deltagarna till samkväm i fröken Eva Sacks hemskola å Benninge.

Den 19 på morgonen besågs domkyrkan under lektor Isac Fehrs ledning.

Till ökadet af Södermanlands läns 2:dra studie- och yrkesstipendium för kvinnor har styrelsen anordnat 2:ne soaréer med tablåer och musik hvilkas behållning jämte ränta å förut inestående kapital gjort att fonden den 31 dec. 1911 utgör 4,740 kr. 23 öre.

I förening med skolrådet har kretsen anordnat skolköskurs 19 okt.—23 nov.

Vid 1911 års slut utgjorde förbundsmedlemmarnas antal 10 och lokalmedlemmarnas 122.

Malmö F. K. P. R. hade den 15 dennes ordinarie vårmöte under ordförandeskap af fröken Stina Hellgren, hvarvid års- och revisionsberättelser föredrogos. Redogörelsen för centralstyrelsemötet mottogs med synnerligt intresse.

Efter förhandlingarna vidtog en underhållning med föredrag om gamla julseder och julsånger af fru Lina Gren-Nilsson, musiknummer m. m.

Förening för kvinnans politiska rösträtt är bildad i Frövi på initiativ af inom samhället boende intresserade kvinnor. Den nya föreningen är den 10:de inom Örebro länsförbund.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{2}$, 2:50 för $\frac{1}{4}$, och 1:25 för $\frac{1}{8}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsavgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Plats som lärarinna i sömnad

vid Husmodersskola eller som föreståndarinna vid Klädningsateljé, önskas till våren eller framdeles af fullt kunnig med mångårig praktik i yrket. Bästa ref. Svar emot ses tacksamt till "J.", Sv. Dagbl. Exp., Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinna

söker plats till respektabelt hem, där husmoder saknas. Den sökande är en 30-årig, bättre landtbrukaredotter, fullt kompetent i ett hems skötande samt något musikalisk. Svar under signatur "God plats", Skeninge p. r.

Svensk, kvinnlig Sjukgymnast

med flerårig praktik i utlandet söker engagement i Sverige under sommaren. Talar franska och engelska. Goda referenser. Svar till »Sjukgymnast», 19 Rue Keyenveld, Bruxelles, Belgique.

Bättre flicka,

frisk och glad, van att sköta landt-hushåll på egen hand, kunnig i enkel och finare matlagning, önskar plats som husföreståndarinna helst på större landtgård i mellersta Sverige. Tacksam för svar märkt »26 år», poste restante, Landskrona.

Flicka

önskar mot fritt vivre plats i Kindergården, barnkrubba eller barnhem. Tacksam för svar till "E. H.", Örberga, Arneberga.

Plats att gå frun tillhanda

önskar 19 års bättre flicka snarast möjligt. Svar till "Huslig", Seffle, p. r.

ANNONSERA I DAGNY.

Ung flicka

önskar plats i bättre familj såsom husmoders hjälp. Äger vana vid husliga sysslor samt är kunnig i handarbete. Är villig, om så fordras, betala något. Svar till »19 å 20», Luleå, p. r.

UNG FLICKA, som genomgått en kurs i bokhålleriskola, önskar plats på kontor eller som tekniskt biträde å apotek. Svar till »Vera», Mariestad, p. r.

Ung flicka,

— 19 år — som genomgått 8-kl. elementarläroverk och hushållsskola, önskar komma i god familj, gärna å större egendom, för att vidare praktisera i hushållet. Ref. lämnas. Ben. svar till »Fritt vivre» Sv. Telegramb., Örebro.

Plats såsom värdinna

eller att förestå skolhushåll önskas af därtill kompetent person, som kan förete goda betyg från förut innehafd plats. Goda referenser. Svar till »Medelålders», Borås p. r.

Elementarbildad Flicka

önskar plats i mindre familj att läsa med minderårig samt för öfrigt deltaga i sömnad och inom ett hem förekommande göromål. Svar snarast möjligt under adr. »Värmländska», p. r. Svartå.

Husföreståndarinna

med mångårig erfarenhet från gediget hem, som nu upplösts på grund af dödsfall, söker ny verksamhet. Bästa referenser. Benäget svar till »Verksamhet» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Ung bildad

Flicka,

som genomgått husmoderskurs vid Fackskolan i Uppsala, önskar plats som husmoders hjälp och sällskap nu genast. Lön önskvärd. Svar till »22 år», Nya Tidningskontoret, Uppsala.

En ung och glad flicka,

som tagit realskoleexamen, önskar plats i fin och snäll familj, där jungfru finnes, att läsa med mindre barn och vara husmodern till hjälp. Svar inom 4 dagar till »Elsa 17 år», Tranås p. r.

Ung Smäländska,

som genomgått 6 kl. i högre flickskola, handelsskola samt är utbildad i musik, önskar plats i familj eller på kontor. Goda betyg och referenser, små pretentioner. Svar emotses tacksamt till »Energisk», Sölvesborgs-Tidningens exp., Sölvesborg.

Ung Flicka,

fullt kunnig i kartritning och van vid skrifgöromål önskar anställning. Referenser lämnas på begäran. Svar till »A. B.», Söderköping p. r.

Bildad, kunnig ung dam,

som $1\frac{1}{2}$ år haft plats å Advokatbyrå i Sthlm, önskar ombyte af plats antingen hos Advokat, Domare, Häradskrifvare eller dylikt i stad eller på landet. Fina betyg och ref. Vacker, snabb handstil, kunnig i maskinskrifning och kontorsgöromål. Svar till »Kunnig 1912», p. r., Sundsvall.

Flicka,

som genomgått Handarb. Vänners väf- och syskola samt Folkhögskola, kunnig i knyppling och klädsömnad, önskar plats till våren i skola, hem- eller hemslöjdsaffär. Goda betyg och ref. Svar till »Plikttrogen», Söderhamn p. r.

Såsom skrifbiträde

hos ämbets- eller tjänsteman önskar ung flicka plats. Tre års vana vid lämsmansgöromål. Utm. betyg. Svar till »Karin 85», Fagerås, p. r.

18-årig, bättre flicka

önskar mot någon afgift pr månad plats på större landtgård, prästgård eller dylikt att under erfaren husmoders ledning hjälpa till med inom hemmet förekommande göromål. Tacksam för svar med prisuppgift till »Smäländska», Fliseryd, p. r.

LEDIGA PLATSER.**Föreståndarinnebefattningen**

vid Landskrona Elementarläroverk för flickor är ledig att tillträdas inst. hösttermin. Högre kompetens erforderlig. Lagstadgad lön jämte pensionsbidrag och sjukhjälp.

Ansökningar, åtföljda af vederbörliga betyg, torde ingifvas före den 15 mars till styrelsens ordförande Rådman G. Thestrup, som i öfrigt meddelar vidare upplysningar.

Landskrona den 16 febr. 1912.

STYRELSEN.

(S. D. S. 7802)

EN hurtig, glad och förständig 20-25-årig flicka från godt hem, van vid arbete och ordning och som verkliga kan och vill utföra inom ett hem förekommande sysslor, får plats som fruns hjälperda i mindre familj i Skellefteå. Svar med referenser och löneanspråk torde insändas till "Helst musikalsk", Sv. Telegrambyråns Annonssafdelning, Sthlm f. v. b.

FÖR EN SNÄLL och ordentlig flicka finnes plats till värflyttningen i Stockholms närhet såsom sköterska för två flickor, 5 och 2 år gamla. Den sökande bör vara sykkunnig, samt kunna lämna de bästa rekommendationer. God lön. Svar till Häradschefen Abenius, Karduansmakaregatan 4, Stockholm.

Plats som biträdande slöjdlärlarinna

vid Blekinge läns kvinnliga folkhögskola i Ronneby är till ansökan ledig. Lön för tjänstgöringstiden 20 april-1 aug. i ett för allt 300 kr. Utom kompetens i slöjdundervisningen, hufvudsakligast sömnad och knyppling, äfven önskvärdt att sökanden genomgått lekturs å Nääs äfvensom att hon kan något biträda med undervisning i svenska eller annat skolämne. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, böra innan den 1 mars vara inlämnade till Styrelsen under adr. Ronneby.

Hushållerskeplatsen

vid länslasarettet i Sundsvall kungöres härmed till ansökan ledig. Lönen utgör 500 kronor pr år och allt fritt jämte eget rum. Tillträdet sker den 1 instundande april.

Kompetenta sökande som äro fullständigt hemma i både enklare och finare matlagning, bakning, saltning och syltning samt van vid utportionering, torde, med bifogande af frejdebetyg och andra rekommendationer, före den 1 Mars detta år insända sina ansökningar till undertecknad, som äfven lämnar vidare upplysningar.

Sökande som förut innehaft dylik anställning å lasarett äger företräde.

Sundsvall den 24 januari 1912.

John Wahlgrén,

T. f. syssloman.

**Examinerad
Sjuksköterska.**

Garpenbergs Kommun, belägen i en naturskön trakt af Södra Dalarna, kommer i förening med tre inom socknen belägna industribolag att anställa en examinerad sjuksköterska. Sköterskan tillsättes med sex (6) månaders ömsesidigt förbehållen rätt till uppsägning. Lönen utgår med Sex hundra (600:—) kronor kontant per år jämte fri bostad i eget hus bestående af två rum och kök, hvaraf det ena rummet nödortfittigt möbleradt, samt ett rum med spis afsett för matlagningen, goda vindsutrymmen, nödiga uthus samt fri vedbrand sågad och huggen. Rikstelefon i bostaden. Tillfälle till åtminstone en måltid med god lagad mat finnes att få på c:a 1 km. afstånd från bostaden till ett pris af 65 öre per måltid. Vid rådfrågningar i bostaden är afgiften bestämd till 25 öre för enstaka gång och 10 öre vid flera besök för samma sjukdom. Dagtraktamentet utgår för hel dag med 50 öre och för vakt med 75 öre. Vid kortare besök i hemmen utgår afgiften med 25 öre per gång. Göres besök på längre afstånd än 2 km. från bostaden skall sköterskan ha fri skjuts. Vid olycksfall i arbete bland bolagens arbetare skall sköterskan afgiftsfritt sköta dessa. Sjuksköterskan åtnjuter årligen 3 veckors semester. Platsen tillträdes fortast möjligt efter öfverenskommelse. Ansökningar åtföljda af betygsskrifter och fotografi skola insändas före 15 mars till Garpenbergs sockens kommunalnämnd, adr. Dala-Finnhyttan.

**Verkligt skicklig
landthushållerska**

med bästa rekommendationer samt köksa, kunnig i enklare matlagning, erhålla den 24 april goda platser på gods i närheten af Stockholm. Svar till "Gods 24 April", Allm. Tidningskont., Sthlm.

Vid

Säters hospital

finnas platser lediga för en bitr. förestånderska och tvänne öfver-sköterskor. Lön för den förra 600 kr., för de senare 500 kr. Närmare underrättelser meddelas af öfverläkaren, Hospitalet, Säter.

EN UNG, stadgad flicka erhåller genast plats som lärarinna för en 10-åring i II kl. kurs och musik. Svar med foto., lönepr. och ref. till Kronolänsman Elmquist, Vickleby, Öland.

**Ung, frisk, bildad
anspråkslös flicka**

från godt hem, något kunnig i sömnad, matlagning och handarbeten, villig att under husmoders ledning deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål, erhåller plats i läkarefamilj i Örebro 1 Mars. Svar med fotografi, referenser och löneanspråk sändes till "Familjemedlem", Örebro Antikvariat, Örebro.

**Kassörska och
Bokförelerska**

erhåller plats i manufakturaffär i landsortsstad. Sökanden bör hafva vana handhafva kassa. Bokföreling, något korrespondens samt räkna säkert.

Ansökan åtföljd af rekommendationer, fotografi och ungefärliga lönepretentioner, torde insändas märkt "Kompetent Kassörska och Bokförelerska" under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

**Vid Elementarläroverket
för flickor i Falun**

blir plats ledig nästa läsår för lärarinna med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i Historia och Svenska samt därjämte Engelska (eller Tyska). Högre kompetens erforderlig. Lagstadgad lön. Pensionsbidrag och sjukhjälp.

Ansökningar jämte läkarebetyg, ställda till Styrelsen, torde före den 1 mars insändas till föreståndarinnan, som äfven lämnar närmare upplysningar.

Ung flicka

kunnig i språk (tyska, engelska och franska) samt maskinskrifning erhåller genast anställning på patentbyrå i Stockholm. Svar till "Patentbyrå" under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b., med uppgift om föregående verksamhet samt referenser.

Glad och snäll flicka

önskas till god familj i Norrland som husmoderns hjälp att sköta hemmet och 2:ne småttingar. Jungfru finnes. Svar med betygsskrifter och löneanspråk till "Barnkär och helst musikalsk", under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

**Kassörskebe-
fattning**

å större kontor finnes ledig till ansökan, att tillträdas i början af mars d. å. För platsens erhållande erfordras prima rekommendationer, fullständig vana att handhafva större kassa, fullkomlig säkerhet i arbete samt vana vid diskontering och utbetalningar till såväl utlandet som inom landet. Någon känedom i Tyska och Engelska önskvärd, ehuru icke nödvändig. Platsen är godt aflönad. Ingen torde göra sig besvär att svara, som icke motsvarar ofvanstående fordringar. Svar till "Kassörskebefattning Mars 1912", Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. torg.

Barnfröken,

kunnig i meddelande af sjukgymnastik, erhåller plats i ämbetsmannafamilj i mindre stad i närheten af Stockholm. Svar till "I. V.", adr. Köping.

Lärarinna i huslig ekonomi.

Vid den med Värmlands kvinnliga folkhögskola förenade Husmodersskolan önskas under instundande sommar (kurs 2 maj-31 juli) vikarie för ordinarie lärarinnan i huslig ekonomi. Tjänstgörings-skyldigheten omfattar: praktisk handledning i skolköksarbete för omkring 12 elever samt teoretisk undervisning i födoämneslära. Lön 400 kr. kontant samt fri kost och fri bostad. Ansökan insändes före 1 mars till skolans föreståndare, fil. dr Hjalmar Heden, adr. Molkom.

Kontorsdam

som på egen hand kan föra och afsluta böcker samt korrespondera på tyska språket erhåller genast plats å fabrikskontor i större stad i Östergötland. Svar med uppgift å referenser, ålder, löneanspråk etc. insändes till märke "Kontorsdam" under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

För en ordentlig, bildad flicka,

villig att med jungfrus hjälp sköta ett skolhushåll och hjälpa barnen med läsläsning finnes plats i residentsstad i Västergötland 1 mars mot fritt vivre. Svar med referenser till "D. D.", p. r. Oreberg.

**GYNNA ALLTID DAGNYS
ANNONSÖRER!**

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } **4½ %**

Sparkasse-
räkning **4 %**

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 2! - - - Stockholm.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.
KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 210 04.
EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

DAMER med säljareförmåga

kunna göra sig god inkomst genom upptagande af order å en för hemmet oumbärlig artikel. Ansökan jämte referenser torde insändas under märke »God förtjänst», Nordiska Annonnsbyrån, Göteborg.

(Nord. A. B. 51781.)

Trädgårdskurs anordnas för bildade flickor

från 10 april till 10 oktober vid **Husmodersskolan** i Karlstad. Ref. Fru Ingeborg Gibson, Jonsered, Grossh. A. Holmberg, Fiskeby m. fl. Prospekt på begäran.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom
**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
54 Drottninggatan.

Prenumerera på **DAGNY!**

Husmodersskolan Hemmet

Grundlig o. praktisk undervisning i hvad som tillhör ett hems skötande
Bästa referenser.
ANNA GYLLENSPETZ.
född v. Holten.
Drottningg. 67, Sthlm. Rikst. 13334.
Beställningar emottages på såväl varma som kalla rätter, bakverk, konfekt m. m.

**Åberopa alltid
annonserna i DAGNY!**

Special-Soja.

Yppersta sås, till soppor, kött, vildt, fisk, m. m.

Tillverkad efter japansk metod

Kontr.: Prof. Lagerheim.
Försäljes hos Herr Speceri- och Viktualiehanlande.

A.-B. Th. Winborg & Co.
Stockholm.

Kungl. Hofleverantör

Guldmedalj för utmärkt god Soja, Ättika, Senap och Säser, samt som uppmuntran för framgångsrik täflan med utlandet.

Gifta kvinnor med egen inkomst, deklarerat under februari månad!

Ni erhålla därigenom Kommunal rösträtt för inkomst så låg som 100—10 Kr.

Upplysningar angående deklarationsformulärens utskrifning kunna erhållas afgiftsfritt å deklarationsbyråerna Slottsbacken 6, Tegnérsgatan 29, Götgatan 1 kl. 11 f. m.—3 e. m. och 6—8 e. m. Dessutom tillhandahålles deklarationsformulär och i frågan upplysande broschyrer å Fredrika-Bremer-Förbundet, 54 Drottninggatan, kl. 11 f. m.—4 e. m. samt å Rösträttsbyrån, 6 Lästmakaregatan, kl. 3—4 e. m.

**Föreningen för Kvinnans
Politiska Rösträtt
i Stockholm**

**Fredrika-Bremer-
Förbundet.**

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.
Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelgat. 25.
Rikstel. 68 98. Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Agnes Branting — 50 år. Af *Bertha Hübner.*

Äktenskap och kvinnlig statstjänst. Af *Gertrud Törnell.*

Förslaget till moderskapsförsäkring. Af *Agda Montelius.*

Från utlandet.

Jenny Engelke: Lyckans tempel. Rec. af *Maria Rieck-Müller.*

Från allmänheten.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumerations å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.